

**PROGRAMACIÓ
SESGADA**
de oposicions de

HISTORIA DE L'ART

VERSIÓ
CATALUNYA

GERARDO ANDRÉS

COS DE PROFESSORS

Educació Secundària: 2º BATXILLERAT

Títol: Programació sesgada d'opcions d'Historia de l'Art.

Cos de professors.

Etapa. 2º Batxillerat

Edita: Educàlia Innovació, S.L.

Carrer Montdúver, 9 baix 46025 València

<http://www.e-ducalia.com>

ISBN: EN CURS

Autor: Gerardo Andres

Imprimeix: Educàlia Innovació, S.L.

Any 2010

1ª Edició.

Prohibida la reproducció total o parcial, encara citant la seua procedència, sense autorització expressa de l'editorial.

PROGRAMACIÓ HISTÒRIA DE L'ART (CATALUNYA)

“Una cosa amb què hem de familiaritzar-nos és que les que nosaltres anomenem obres d'art no van constituir el resultat d'alguna misteriosa activitat, sinó que són objectes realitzats per i per a sers humans. Un quadro pareix quelcom molt distant quan està, amb el seu cristall i el seu marc, penjat de la paret.... Però originàriament van ser fets per a ser tocats i es manejats, comprats, admesos i rebutjats”
Gombrich

1. Fonamentació
 - a. Per què una programació didàctica?
 - b. Fonaments legislatius
2. Anàlisi de la realitat
 - a. Els 3 Nivells de l'anàlisi: L'entorn soci econòmic, l'IES i l'alumnat
 - b. Estratègies
 - c. Un cas hipotètic
3. Objectius Generals i Competències
4. Continguts
 - a. Continguts del Decret
 - b. Continguts Transversals
5. Metodologia i orientacions didàctiques
 - a. Orientacions Didàctiques en el Decret
 - b. Principis Didàctics Propis
 - c. Organització de l'Aula i de les activitats d'Ensenyança i Aprenentatge
6. Criteris d'Avaluació
 - a. Principis Generals i alguns aclariments
 - b. Instruments d'avaluació Com s'avalua?
 - c. L'examen
 - d. Dates dels Exàmens
 - e. El quadern de classe i comentaris de text.
 - f. Actitud
 - g. Investigació
 - h. Avaluació Final del Curs
 - i. Criteris d'avaluació legals i generals
 - j. Avaluació de la pràctica docent
7. Atenció a l'alumnat amb Necessitats Educatives Específiques
8. Materials i recursos didàctics.
9. Ús de tecnologies de la comunicació i la informació
10. Distribució i temporalització en Unitats Didàctiques:
 1. La història de l'art: conceptes i mètodes.
 2. L'art occidental en el món antic i medieval. El món clàssic
 3. L'art occidental en el món antic i medieval.
 4. L'art occidental en el món modern. Renaixement
 5. L'art occidental en el món modern. Barroc
 6. L'art contemporani. La Il·lustració i la modernitat
 7. L'art ...

.....

1. FONAMENTACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

a. Per què una programació didàctica?

La programació didàctica d'una matèria o assignatura és una eina que hem de considerar fonamental en el procés d'ensenyament - aprenentatge. Ens permet explicitar per a nosaltres, per als pares / mares dels alumnes, per a l'administració educativa i per als alumnes que, com, quan i on ensenyarem i a avaluar una assignatura durant un any escolar. Una programació didàctica ha de constar, com a mínim de: Objectius, continguts, metodologia, orientacions didàctiques, criteris d'avaluació, atenció a l'alumnat amb necessitats educatives específiques

b. Fonaments legislatius

En relació amb els objectius, els continguts i els criteris d'avaluació del currículum, El Govern d'Espanya estableix les ensenyances mínimes, que constitueixen els elements bàsics del currículum, a fi de garantir una formació comuna a tot l'alumnat dins del sistema educatiu espanyol, així com la validesa dels títols corresponents per a facilitar la continuïtat, progressió i coherència de l'aprenentatge, en cas de mobilitat geogràfica de tal alumnat. S'entén per currículum del batxillerat el conjunt d'objectius, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació de les ensenyances que s'imparteixen en aquest nivell educatiu. Les Administracions educatives competents, el Territori MEC i cada Comunitat Autònoma establiran el currículum del batxillerat per al seu àmbit de gestió, del que formen part les ensenyaments mínims. El currículum per tant es

troba en els nivells mínims establits per l'Estat espanyol i desenvolupat en cada espai educatiu autonòmic.

Pel que fa als continguts diversos han sigut els Reials Decrets que han establert els mateixos. El que.....

2. ANÀLISI DE LA REALITAT

Una programació ha de basar-se en un anàlisi mínimament seriós i complex de la realitat. Aquesta anàlisi comprèn tant els aspectes més generals de l'IES i el lloc on es localitza, com de les característiques pròpies del centre descrit en el document conegut com "Projecte Educatiu de Centre¹". Aquest document sol tindre entre les seues pàgines una descripció més o menys exhaustiva de l'entorn així com tot allò que s'ha referit amb el funcionament del centre. En ell es descriu el professorat, el nombre d'unitats, les aules, els recursos materials, d'horari i personals; en general tot el que referix a l'Institut. Finalment estan els propis alumnes, la programació han de tindre en compte el grup humà que participarà en el procés d'ensenyança aprenentatge.

- a. Els 3 nivells de l'anàlisi: L'entorn soci econòmic, l'IES i l'alumnat

¹ El Projecte Educatiu és el principal i primer pas teòric dintre de la planificació d'un centre escolar. S'ha definit com una proposta integral que contextualitzada en la realitat concreta i definint les pròpies metes d'identitat, permet dur a terme, de forma coherent i eficaç, els processos educatius del centre. També és un instrument que possibilita trobar justificació o resposta a les decisions que es van a prendre, tant en el Projecte Curricular i els Programes Específics de les Àrees, com les relatives a l'organització i gestió de l'Institut d'Educació Secundària. La seua principal funció és la de proporcionar un marc global de referència a la institució escolar, que permeta l'actuació coordinada i eficaç de l'equip docent i de tota la Comunitat Educativa general.

L'entorn general, arreglat en el Projecte Educatiu de Centre, té unes característiques socioeconòmiques pròpies encara que sovint el seu coneixement sol resultar poc útil, precisament per la seua generalitat. Molt més rendible per a l'activitat diària del professor és conèixer els diferents recursos de la zona com a Museus, Associacions, ONGs, biblioteques, entitats culturals i localitzacions històriques rellevants que poden ser interessants, almenys una possibilitat educativa, per a impartir la matèria.

Com és natural l'entorn del propi Institut d'Educació Secundària també és rellevant. Cal conèixer tant els recursos espacials que ens corresponen, els recursos materials que disposem (llibres en el departament, diapositives, un aula d'ordinadors disponible, canó, projector) o que no disposem i també els recursos humans. És interessant conèixer a la resta del professorat del grup ja que alguns continguts del programa s'imparteixen en diverses matèries encara que siga de forma transversal (Història de l'Art, Literatura, Filosofia). Si hi ha col·laboració entre el professorat es poden crear sinergies molt interessants. El Decret incideix en aquest aspecte: "El caràcter vertebrador de la Història, dins del conjunt de les ciències socials, la converteix en eix ordinador del pensament i en fonament de comprensió per a totes les disciplines vinculades a l'activitat humana"

Finalment aquest alumnat que és divers però que presenta en la nostra aula unes característiques concretes. És important conèixer el nivell de coneixements amb què arriben a la nostra assignatura. A més l'anàlisi del mateix ha de comprendre les assignatures que cursen, el nivell general del

mateix, la seua predisposició a aprendre i el seu comportament en l'aula. És important també veure si el grup va prendre l'opció humanística o científica en primer de batxillerat ja que els seus coneixements històrics variaren notablement. Encara que els alumnes de Batxillerat estan generalment millor disposats que els de l'ESO no és estrany l'absentisme o inclús comportaments poc adequats dins de l'aula. De totes maneres l'anàlisi ha d'evitar els prejudis, etiquetes innecessàries i l'encasellament. I finalment cal assumir que potser part de la informació siga personal i no tinguem accés a ella.

b. Estratègies

L'estratègia més fàcil i ràpida per a l'anàlisi de la realitat és la comunicació amb la resta del professorat. Mitjançant això es pot obtindre una imatge, no sempre objectiva, dels 3 nivells abans exposats. Per a l'anàlisi de l'alumnat es parlarà amb els professors d'anys anteriors i es consultaran les dades que l'IES ens proporciona. Òbviament l'observació pròpia i conscient durant els primers dies serà una altra de les formes d'anàlisi de la realitat. Com per a l'avaluació de l'alumnat s'utilitzarà una fitxa de registre aquestes observacions inicials s'anotaran en un apartat especial de la dita fitxa. Com és lògic de l'observació del propi alumnat i les nostres conversacions amb ells i

MOSTRA PARCIAL DESENVOLUPAMENT UNITAT DIDÀCTICA

UD1. La història de l'art: conceptes i mètodes.

1. Temps estimat:

Temps: (setembre – octubre)
Sessions: 12 aproximadament

2. Presentació

Els alumnes que arriben a l'assignatura d'Història de l'Art de segon de Batxillerat tenen una formació i sentit estètic molt diferents. A alguns d'ells els agrada la Història i l'Art i tenen cert bagatge, potser

La primera unitat didàctica és adequada per a motivar els alumnes sobre una assignatura fascinant, per a reflexionar sobre els conceptes d'Art i sobre el món artístic, per a recordar que l'Art té lloc en un context històric que cal conèixer i sobretot per a començar a aprendre els llenguatges de l'Art que s'utilitzaran en les següents Unitats Didàctiques. És per això que els procediments tindran un pes superior al continguts conceptuals en aquest tema.

3. Objectius de aprenentatge

- Comprendre els conceptes d'art i d'obra d'art com a objecte de comunicació.
- Entendre la història de l'art com una disciplina científica i una ciència que intenta explicar, ordenar i valorar la producció artística de cada època i cada lloc.
- Comprendre

4. Metodologia

Açò és segon de batxillerat. El temari és llarg i extens i no admet massa parades ni disquisicions molt extenses ...

A. Metodologia habitual

- Pregunta oral als alumnes sobre algun aspecte de les classes anteriors. Les preguntes per a repassar es troben en les activitats d'ensenyança-aprenentatge. (primera part de la classe)
- Alternativament es pot plantejar alguna qüestió provocadora que motiva la reflexió sobre el passat, si es possible s'inclourà música d'època. (primera part de la classe)
- Exposició per

B. Metodologies eventuais

• Comentari artístic

- Es demanarà als alumnes que redacten per escrit un comentari d'una obra d'Art proposada pel ...
- Una altra opció és que en classe, **oralment**, l'alumne faci l'esforç de comentar una obra formalment. És un exercici que comporta cert estrès i por escènica però que és apropiat per a desenvolupar competències de comunicació.

• Roda d'identificacions

- Encara que les identificacions no formen part dels exàmens són un ferrament excel·lent ..

• Proves tipus test

- Tampoc són molt apropiades com a exàmens però sí ho són perquè els alumnes comproven

- **Taules comparatives**
 - Són taules on als alumnes se'ls demana que comparen dos autors, dos estils o dos èpoques distintes. Són bones per a repassar i per a eixir-se de la rutina habitual.

- **Elaboració de fitxa artística**
 - El professor entrega un full amb una foto d'una obra d'Art i l'alumne haurà d'investigar en casa indicant de manera breu els detalls més rellevants de l'obra. Es treballa la investigació. Si s'entreguen diverses fitxes diferents els alumnes després podran compartir-les. S'ha de fer una per unitat didàctica

- **Visita cultural i Recorregut històric – artístic**
 - En segon de batxillerat no hi ha massa marge per a visites culturals sobretot perquè tots els professors

- **Repàs de l'examen i correcció del mateix**
 - Els alumnes estudien al final i tenen cert coneixement del tema just després de l'examen. ...

5. Continguts i competències

Sobre el Art

- Definició d'art. L'art i l'artista a través de la història. L'obra d'art. Funcions de l'art. Concepte d'història de l'art.
- Art i societat. Els promotors de l'art.
- Anàlisi de l'obra d'art. Anàlisi d'una obra arquitectònica, d'una escultura i d'una pintura.

Tipus	Descripció	Competències
Capacitats procedimentals (saber fer)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aquells referits a la investigació i indagació ▪ Els relacionats d'emprar amb propietat el vocabulari 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Competència en l'observació, anàlisi
Capacitats de coneixement	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Veure d'alt 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Competència en la dimensió temporal de les manifestacions artístiques;
Actituds i valors (Ser, desenvolupar)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ . 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ .

6. Activitats d' ensenyament– aprenentatge

Presentació de l'assignatura	<ul style="list-style-type: none"> • Imatge provocadora. Què es l' Art? • La
Definició d'Art	<ul style="list-style-type: none"> • Comparar ...
Concepte d' Estil	<ul style="list-style-type: none"> • Taula d' estils i èpoques
Com interpretem una obra d' Art?. Escoles historiogràfiques	<ul style="list-style-type: none"> • Explicar ...
Artistes i patrons	<ul style="list-style-type: none"> • Comparar.... • Anàlisi breu de document històric (Vasari)
El llenguatge de la pintura	
El llenguatge de la pintura	<ul style="list-style-type: none"> • ...
El llenguatge de l' escultura	
El llenguatge de l' escultura	<ul style="list-style-type: none"> • C....

El llenguatge de l'arquitectura	
El llenguatge de l'arquitectura	<ul style="list-style-type: none"> • Comentari oral
Avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • • Comentari escrit
Correcció de l'Avaluació	<ul style="list-style-type: none"> • Correcció

7. Adaptacions per alumnes amb NEE

Les NEE són tantes com a alumnes podem tindre. Cada una d'elles necessita una atenció específica i ha de ser abordada de forma diferent. En el desconeixement de la situació real només es poden explicitar els principis d'actuació.

- Col·laboració dels Departaments d'Orientació, amb el tutor i amb la institucions que puguin estar involucrades (com l'ONCE)
- Els objectius, continguts i avaluació seran tan pareguts com siga possible al de la resta d'alumnes.
- Si hi ha alguna diferenciació respecte a la resta d'alumnes estarà justificada per la Necessitat Específica, serà efectiva i serà proporcional a la necessitat específica de l'alumne.
- L'adaptació serà avaluada cada trimestre.

8. Procediments d' Avaluació

La avaluació és un sistema de recollida d'informació sobre el funcionament del procés de ensenyança – aprenentatge amb la fi de millorar-lo. També serveix per a qualificar als alumnes amb una nota final que reflexarà el seu grau de compliment amb els objectius de la matèria.

Dos tipus de avaluació

- Informal (dia a dia).
 - El professor en un procés de diàleg i interacció amb l' alumnat rep informació i intenta millorar el procés de ensenyança – aprenentatge, normalment mitjançant recomanacions verbals
- Formal
 - Examen de prova. Comentari d' Art
 - Apunts del alumnat
 - Apunts del professor al registre de la classe
 - Aquest tema no te un examen pròpiament dit. Però al final del mateix es planteja un comentari escrit que els alumnes han de fer i que es corregirà a classe. El resultat ha de servir als alumnes per mesurar el seua aprofitament.

9. Cooperació amb altres departaments

- Departament de plàstica. Un dels objectius del tema estan relacionat amb el llenguatge de l' Art de tal manera que aquells que tinguen coneixement de dibuix tindrà més facilitat

10. Possibles activitats

- Una visita cultural seria prematura

Programació sesgada d'oposicions d'Historia del Art.
Cos de Professors
Etapas: 2º Batxillerat

e-ducalia

GARANTIA DE CALIDAD